UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Aula

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

Augurium.

¶ DEFINITIO: ET ETYMOL.

AVGVRIVM, Græce οἰωνοσκοπία,ας,ἡ, οἰωνοσκοπέω, auguror dicitur. Et eſt diuinatio ab auium garritu ſumpta, ſicut aruſpicium à motu auium. *ſecund. B. Thom. 2.2.q.95. art.3.*

Augurium eſt, quod fit in conſideratione malorum angelorum. *vt habetur in Decret. 26.q.2. Quid ſine.*

Augurium, quaſi auigerium, vel auigurium, aut auigarium, dicitur, q.d. auium garritus. pro quo antiquiſſimi etiam Augurum, triſſyllabum, vel Augarum dixerunt. Vide Nonium Marcel. Hebr. *Naſchaſch* à verbo *Niſcheſch*, auguratus eſt, augurium fecit, diuinauit, ominatus eſt, certas coniecturas habuit. Vide Nu. 23.23. & 24.1. & *Keſem*, generali ſignificatione à verbo *Kaſam*, diuinauit, quod modo in bonam, modo in malam partem accipitur. Tria autem apud profanos extant augurii genera. Nam auium aliæ volatu, aliæ cantu, futura prædicebant: & illæ quidem præpetes, iſtæ Oſcines dicebantur. Erat & tertium genus ex illarum paſtu, quum pullis gallinaceis è cauea depromptis eſca porrigebatur. De iſta Ethnicorum curioſitate prolixe Alexander ab Alexandro, Budæus in Pandect. Peucerus comm. de variis diuinationum generibus, & alii. Sumitur etiam latius Augurii nomen pro quauis diuinatione ſiue coniectura. Cicero 4. Philip. O mea ſemper fruſtra veriſſima auguria rerum futurarum.

Augur, generali voce, nec non ſpeciali deſignatur ab Hebræis quemuis diuinatorem & futurorum præſcium, ex auium volatu, garritu, ſtrepitu motuque vario, ex inſpectione partium corporis humani, ex creatis rebus & artificialibus variis coniicientem, ſanctis prophetis oppoſitum, nec ex prudenti rerum naturalium, vel politicarum conſideratione iudicantem, *Iidhoni*, id eſt, diuinum (Gall. *deuin*) diuinatorem nominant. Græc προγνώςην. *prognoſtiqueur*, Gall. hariolum, futurorum coniectorem & præſagum a verbo *Iadhah*, id eſt, nouit, cognouit, comprehendit vi mentis atque intellectus quæ poſtea proferret. Hinc οἶδα, εἰδέω, &c. ſcio, conſpicio: item δαέω, δαίω, ſcio, cognoſco: δαίμων, quaſi δαήμων, ſapiens: οἶδα noui, & Lat. Video. Specialis deſignatio multiplex eſt, teſte Peucero. Verbum *Nicheſch* cognationem habet cum *Lachaſch*, muſſitauit, ſuſurrauit. Augures enim, diuinatores, incantatores, harioli, atque eiusmodi impoſtores capitalibus digni ſuppliciis, ſiue per aues, ſerpentes alia ve inſtrumenta Spiritibus immundis & Apoſtatis inſeruiant, ſuſurris & obſcurorum verborum muſſitationibus ſibi ſuisque conſultoribus & diſciplinis turpiter illudunt. Vide *Etymolog. Trilingue, Lugduni editum.*

¶ BIBLICI LOCI.

Auguria damnantur, *Leuit.* 19.26. *Deut.* 18.10. reprehenduntur Iſraelitæ, quod augures audierint, 2. *Regum* 17.17. & 21.6. *Eſaiæ* 2.6.

¶ APOPHTHEGMATA.

Miſonianus, quum expectantem & ſtantem equitum turmam inſpiceret, in qua ipſe cum Romanis militibus erat, & moræ cauſam intelligeret eſſe, quod augur prius inſpicere vellet, quid augurii capiendum eſſet, ab aue, quam forte in via offenderat: Miſonianus aliud à ſe agi fingens, arcum tetendit, primaque ſagitta confoſſam auem in terram deiecit: atque ridens ad comites conuerſus dixit: Parum conſilii atque opis ab irrationalibus animatis poſſe quenquam ſperare: poſteaquam pateat, ea neſcire, quæ ad ſe ipſa pertineant. Et re & verbo auguria vana eſſe, ſtulteq; eis credi oſtendens. *Fulgoſ. l.7.c.2.*

P. Claudius bello Punico primo, cum prælium nauale committere vellet, auſpiciaque more maiorum petiiſſet, & pullarius non exire cauea pullos nunciaſſet, abiici eos in mare iuſſit, dicens: Quia eſſe nolunt, bibant. Et L. Iunius P. Claudii collega, neglectis auſpiciis, claſſem tempeſtate amiſit. Horum ille populi iudicio concidit; damnationiſque hic ignominiam voluntaria morte præuenit. Val. Maxim. lib. 1. cap. 4. vbi alia exempla occurrunt.

Auguſtus Cæſar, quum ſublimis ex Actiaca victoria reuerteretur, occurrit inter gratulantes quidam coruum tenens, doctum hæc verba ſonare; Aue Cæſar victor. Hac ſalutatione delectatus Auguſtus, auem ſex millibus nummûm emit. Socius opificis, ad quem nihil ex ea liberalitate peruenerat, indicauit Cæſari eundem & alium habere coruum, quem vt auferre cogeretur, rogauit: allatus, verba quæ didicerat, expreſſit; Aue victor Imperator Antoni. Auguſtus nihil exaſperatus, tantum iuſſit, vt munus cum delatore partiretur. *Bruſ. l.2.c.3. Macr. l.2.c.4. Saturn.*

Idem ſalutatus ſimiliter à pſittaco, & hunc emi iuſſit. Idem miratus in pica, & hanc mercatus eſt. Hoc exemplum tenuem quendam ſutorem ſolicitauit, vt coruum inſtrueret ad huiusmodi ſalutationem. Qui quum impendio exhauriretur, ſubinde ad auem non reſpondentem dicere ſolebat; Opera & impenſa periit. Tandem peruicit aſſiduitate, vt coruus ſonaret dictatam ſalutationem. Ea quum Auguſtum prætereuntem ſalutaſſet, Cæſar, Satis, inquit, iſtiusmodi ſalutatorum habeo domi. Tum coruus, memor & illorum verborum, quæ toties audierat, ſubtexuit: Opera periit. Ad hoc arridens Auguſtus, iuſſit emi, quanti emerat. *Macrob. l.2.c.4. Saturn.*

Aula.

¶ DEFINITIO: ET ETYMOL

AVLA, Atrium, Baſilica, Regia, Palatium: Reg pum ædes excelſæ, ventis perflatiles, vt annotat C. Rhodiginus lib. 7. c. 5. aulam, locum perflatilem tur. Hoc nomine ſemper apud Homerum ὑπαίθρα, intelliguntur. Aulas porro nunc pro Regum palatiis quod ante loca habent ſubdialia & ampla. Hebr. *Ulam* culus, ſeu veſtibulum (pars pro toto) à verbo *Alam*, lapides palatiorum ſimul colligati videantur. Idem vel *Baiith*, id eſt, domus, nempe regia. Vide Eſtheræ & 8. verſ. Græc. αὐλή. Aula regis occurrit Gen. 45.16. 4.2. Dan. 4.26. & 5.5.

¶ PHILOSOPHORVM ET HISTORIC SENTENTIAE,

Si quis in nauis gubernatione à cenſus æſtimatione res eligat, pauperem vero, licet gubernandi peritiorem quam admittat; quid ex hoc ſequuturum cenſes male nauis ducatur? atqui eodem pacto in quouis *Plat. de iuſto, dial. 8.*

Exigua plane tempora homines quidem omnes rurſusque humiliant, ſed aulicos maxime. Reuera ſunt abaculorum calculis. Iſti enim ſecundum trium, modo æreì ſunt, modo aurei: & aulici ad beati ſunt, nunc miſeri. *Polyb. lib. 5.*

Petentes à diis aurum, vel argentum, aut imperatoriam ſtatem, aut aliud quid huiusmodi, Socrates nihil ſtimabat, quam ſi ludum aleæ, vel prælium, vel aliud cuius plane incertus eſſet exitus. *Xenoph. libr. 1. de* *cratis.*

Hic (nempe in aulis magnatum) ad reprehendend & facta ardet omnibus animus: vix ſatis apertum prompta videtur. *Salluſt. ad Cæſar.*

Secretis criminationibus infamant ignarum, & decipiatur) palam laudatum. *Tacit. 1. hiſt.*

Speciem magis in amicitia Principis, quam vim *Idem 3. Annal.*

Is omnia Principum honeſta atque inhoneſta lau *Ibid.*

Libentius cum fortuna Principis quam cum Princip tur. *Idem Hiſt. l.*

Puniendi ſunt rerum atrocium miniſtri, vbi pretia epti ſcelera ipſa aliis delegant. *Idem, Annal. lib. 13.*

Ita eſt compoſitus (aulicus callidus) vt ex euentu abnuat, vel proſpera agnoſcat. *Hiſt. lib. 3.*

Bene Agrippa duorum admonebat virum, qui uere cuperet. id eſt, vt difficultatem rerum ipſe amolir peret. 2. vt gloriam ſummæ manus aulicis relinqueret.

Notiſſima vox eſt eius, qui in cultu regum conſ lum quidam interrogaret, quomodo rariſſimam ſecutus eſſet ſenectutem? Iniurias (inquit) accipiendo, gendo. Sæpe adeo iniuriam vindicare non expedit, dem expediat. *Sen. lib. 2. de ira, c. 34.*

¶ AVLÆ GRAPHICA DELINEATIO

Cum quidam ex Dionyſii Syracuſanorum tyranni bus Damocles commemoraret in ſermone copias eius ſtatem, dominatus, rerum abundantiam, magnificentiam regiarum, atque beatiorem alium vnquam fuiſſe nega tur, inquit, o Damocles, quoniam hæc te vita delectat, deguſtare, & fortunam experiri meam? Cum ille ſe cuper collocari iuſſit hominem in aureo lecto, ſtrato pulcherr li ſtragulo, magnificis operibus picto, abacosque com uit argento auroque cælato. Tum ad menſam exim ros delectos iuſſit conſiſtere, eosque ad nutum illius genter miniſtrare. Aderant vnguenta, coronæ: incend res, menſæ conquiſitiſſimis epulis extruebantur. Fort ſibi Damocles videbatur. In hoc medio apparatu fu ſem è lacunari ſeta equina appenſum demitti iuſſit, beati illius ceruicibus: itaque nec pulchros illos ad adſpiciebat: nec plenum artis argentum, nec manum in menſam; iam ipſæ defluebant coronæ: denique num, vt abire liceret, quod iam beatus nollet eſſe. *Cicer.* *Tuſcul.*

Pingatur Veſtibulum ſublime atque inauratum, mi ſitum & in ſolo, verum procul a terram edito gio: præterea inacceſſum ferme & abruptum lubric

[...]rumque qui ſe iam ad ſummum vſq; verticem penetraſſe [...] lapſo pede præcipitati frangant ceruicem. Intus autem [...] ſedeat, tota (ſicuti videtur) aurea, maiorem in modum [...] atque amabilis. Porro amator vbi vix tandem conſcendit, [...] ad fores acceſſerit, obſtupeſcat, oculis in aurum defixis: [...] Spes, quæ & ipſa ſpecioſo vultu eſt, ac verſicoloribus amicta, [...] prehenſa introducat, mire iam ipſo ingreſſu attonitum. At [...] ab eo quidem tempore ſpes vſque illum antecedat, ducatque, [...] aliæ mulieres illum excipientes, puta *Fallacia Seruitusq;* tra[...] Labori: At is miſerum penitus defatigatum tandē *Senectæ* tra[...] iam morbidum, coloreq; cōmutato. Poſtremo *Contumelia* arre[...] illum ad *Deſperationem* pertrahat. Ex hoc quidem tempote [...] euaneſcat. Tum ille non per aureum illud atrium, per [...] ingreſſus fuerat, ſed per poſticum quoddam & occultum exi[...] trudatur nudus, ventricoſus, pallidus, ſenex, læua quidem [...] occultans, dextra verò ſeipſum ſtrangulans. Occurrat au[...] *Pœnitudo*, fruſtra lachrymans, & miſerum bis etiam [...] Atque hic quidem eſto picturæ finis. *Lucian. de merce[...]*

¶ Poeticæ Sententiæ.

Horatius lib. 2. Carm. Od. 10.

Auream quiſquis mediocritatem
Diligit, tutus caret obſoleti
Sordibus tecti, caret inuidenda
Sobrius Aula.

Ouid. Triſt. lib. 3. Eleg 4.

Vſibus edocto. ſi quidquam credis amico,
Viue tibi & longe nomina magna fuge.
Viue tibi, quantumque potes prælustria vita,
Sæuum prælustri fulmen ab Arce venit.

Seneca in Agamemnone.

— Iura, pudorq;
Et coniugii ſancta fides,
Fugiunt Aulas.

In Hippolyto.

Fraus ſublimi regnat in Aula.

In Hercule Oeteo.

Tu quicunque es, qui ſceptra tenes,
Licet omne tua vulgus in Aula
Centum pariter limina pulſet,
Cum tot populis ſtipatus eas,
In tot populis vix vna fides.

In Thyeſte.

Stet, quicunque volet, potens
Aulæ culmine lubrico:
Me dulcis ſaturet quies,
Obſcuro poſitus loco,
Leni perfruar otio.

Idem in Thyeſte.

Vt nemo doceat fraudis & ſceleris viam,
Regnum docebit.

Lucanus lib. 8.

— exeat Aula
Qui volet eſſe pius: virtus & ſumma poteſtas
Non coeunt.

Martialis Epigram. lib. 9.

Nemo ſuos (hac eſt Aulæ natura potentis)
Sed Domini mores Cæſareanus habet.

Auſonius in Epigramm.

Fortunam reuerenter habe, quicunque repente
Diues ab exili progrediêre loco.

¶ Apophthegmata.

Diogenes, Caliſthenem quum quiſpiam, audiente Diogene Cy[...]rum dixiſſet, quod Alexandri aulicus eſſet: At, inquit Dio[...] infelix eſt, qui tum prandet ac cœnat, cum Alexandro vide[...] *Bruſ. l. 1. c. 5.*

Dionyſius, quum Polyxenus Dialecticus Dionyſio diceret; Ego [...]nco: nimirum verbis, inquit: at ego te re ipſa conuinco, [...] relictis, me meaque colas. Significans, illum à ſchola ad au[...] philoſophis ad tyrannum tranſiiſſe: non facturum niſi hanc [...] iudicaſſet beatiorem. *Plut. in apoph.*

[...] iudicabat ad regni adminiſtrationem potius admitten[...]um, qui per ſe malus bonos haberet aulicos amicos: quam [...] principem malos aulicos habentem. Putans facilius vnum [...] multis bonis, quàm malos innumeros ab vnico bono, à [...] erroribus pernicioſis auerti poſſe. *Ful. 7. c. 2.*

Agrippa rerum geſtarum gloria ſub Octauiano Auguſto impri[...], ſæpè cohortabatur eos, ſi ſalui & incolumes eſſe vellent, [...] operam, vt principes liberarentur omnium, rerum difficul[...] moleſtia: ſed tamen eis rerum gloriam reſeruarent, nequa[...] ſibi. *Xiphilinus, Dionis abbreuiator, in Auguſto.*

Conſtantinus Romanorum Imperator, cum principum aulas v[...] ſpadonum atque aulicorum improbitate refertas videret, eo[...] non tantum vehemens domitor fuit, ſed tineas etiam atq; ſo-rices palatij appellare ſolitus eſt. *Niceph. interpres & ſcholiaſtes l. 8. c. 14. eccleſ. hiſtor.*

Alexander Seuerus negabat ſe paſſurum, vt ipſius diſpoſitiones ab aulicis venderentur: id quod fieri ſolet ab aliorum principum libertis & eunuchis. Eoque nunquam eum fefellit, quod propoſuerat. *Ælius Lampridius in Al. Seuero.*

Idem, & vrbem, & prouincias, & aulam ſuam purgauit hominibus non neceſſarijs, dicens: Malum pupillum eſſe Imperatorem; qui ex viſceribus prouincialium homines non neceſſarios, nec Reipublicæ vtiles aleret. *Ibidem.*

Anonymus aulicus quidam iniuriarum Palatinarum patientiſſimus, cum à quodam rogaretur, quomodo rariſſimam rem in aula conſequutus eſſet? Iniurias, inquit, accipiendo, & gratias agendo. *Bruſ. l. 1. cap. 5.*

Sigiſmundus Imp. Reges ac principes in terris beatos eſſe aiebat, ſi excluſis ſuperbis, manſuetudinis humanitatiſque cultores in curiam aſciſcerent. *Æneas Syluius l. 2. commentariorum de rebus geſtis Alphonſi.*

Syluester Epiſcopus aulicos, qui otij gratia curiam ſequerentur, ſemper in negotio futuros aiebat, niſi ſe tandem vel cum periculo capitis inde amouerent. Innuit autem, quam difficulter ab aula diuelli poſſint, qui nihil aliud quàm otium & luxum ſectantur. *Æneas Syluius lib. eod.*

Alphonſus rex, quum ea Sicilia nauigaret, vidit aues triremem circumuolantes, & bolos à nauigantibus proiectos ſtatim abripientes ac auolantes. Has cum amicis ſecum nauigantibus digito oſtendiſſet. Perſimiles ſunt his garrijs, inquit, aulici aliquot mei, qui ſimul ac concertantes beneficium à me accipiunt, ſtatim aufugiunt. Notauit autem aulicorum ferè omnium mores, qui fidos ſe ſeruos principibus præſtant, dum prædam, luxum, munera, &c. hiantes expectant: & voti compotes facti à principum conſpectu ad priuatos fugiunt. *Panormitan. de rebus ab Alphonſo geſtis.*

Æneas Syluius eos ſibi aulicos plurimum ſapere videri dicere ſolebat, qui accepto aliquo beneficio, vel mediocri, curiæ valedicerent. Oſtendunt enim animum ſuum expletum eſſe & periculo ſe ſubtrahunt, in quod curiales frequenter incidunt: qui veluti ſues, vbi ſaginati ſunt, in cœnam domini mactantur. Cætrum qui opes adepti magnas, apud reges perſeuerant, non quidem id agunt, vt gratias referant, ſed vt multo ditiores principum liberalitate ac munificentia reddantur. *Æneas Syluius lib. 1. comment. de rebus geſtis Alphonſi.*

¶ Similitudines.

Poggii Florentini, Illos qui aſtant principibus, qui latus circundant, qui aures occupant, qui vendunt, aliqua ex parte dixerim forſan felices, cum hi ſoli laborum principum fructus percipiant. Ad hos enim ſolicitudo, curæ, timores, anxietates, pericula deſcendunt: illi quæſtui vacant, & voluptatibus, ad contrahendas opes & diuitias intenti & tanquam muſcæ ad mel aduolant: ita iſti ad explendas varias cupiditates, ad aulas regum ac principum concurrunt. Rari hominem, plurima fortuna ſequuntur. Felices itaque videtur ac beatos alios reddere, qui ipſe præ cæteris eſt infœlix. Nam ſi qua iucunditas, ſi qua oblectatio, ſi qua quies, ſi qua voluptas, ſi qua remiſſio ineſt principatui, eam illi diſcerpunt maximè, qui ſunt principibus grati. Quicquid verò laborum, moleſtiarum, dolorum, angoris, principatus affert, id ſolum principibus hæret: voluptates raræ, & quæ etiam ab animis curarum mole depreſſis minimè deguſtentur. *In diſput. de infelicit. princ. fol. 392.*

Formicis, inquit Coſ. de Medicis, vt aiunt, ſimiles eſſe principes dicis, quæ ſuo labore aurum ex arena effodientes alijs percipiendum atq; vtendum tradunt, ipſæ omni vſu fructuque auri deſtitutæ. Ridiculum quippe videtur eos, qui imperant, infelices: qui verò ſeruiunt, felices putare: equidem ſi mihi detur optio, mallem illo pacto infelix, quàm hoc (vt putas) felix eſſe. Nam ſi qua eſt in nobis felicitas, ea magis principum quàm reliquorum videtur familiaris. *In diſputatione de infelicit. Princ. Poggii Florentini.*

Quemadmodum Luna quo propior eſt Soli, hoc minus habet luminis: ita plus fructus ac dignitatis eſt ijs, qui procul abſunt à magnis principibus. *Plin.*

Eſt apud Indos herba quædam præcipui odoris, referta minutis ſerpentibus, quarum ictu protinus moriendum ſit: Ita habent principum quorundam aulæ, quod allectent, ſed occultant lethale venenum, ni caueas. *Plin.*

Apud eoſdem eſt ſpina, cuius ſuccus inſperſus oculis cæcitatem adfert omnibus; magis autem excæcat homines, ſi quid aſpergas de puluere auri in oculos. *Plin.*

Sunt arbores aliquot, quæ poſt ſolſtitium inuertunt ſua folia, vt vlmus, tilia, olea, populus alba, ſalix: ita vulgus procerum, ſimulatq; princeps vitæ genus in diuerſum commutarit, vertunt & ipſi vultum, cultum, orationem & omnia. *Idem.*

Formicæ triticum arrodunt ea parte, qua germinare incipit, ne ſibi reddatur inutile: Sic potentes, quo miniſtris perpetuo vtantur, premunt, ne ſi emerſerint, tædio ſeruitutis relinquant aulam. *Idem.*

Vt halcyones videre rariſſimum eſt, ſed quoties apparent, tran-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quillitatem vel faciunt, vel denunciant: Ita Abbates & epiſcopi raro deberent prodire in principum aulas, ſed rerum motus, & bellorum tempeſtates auctoritate ſua compoſituri. *Eraſm.*

Gracca leguminis genus eſt adeo gratum columbis, vt ea ſemel guſtata, negent illos poſtea ab eo loco profugere: Ita qui ſemel aulæ mel & honorem deguſtarint, nunquam ab aula poſſunt auelli. *Plinius* 16. *c.*16.

Mulus ex equo & aſina conflatus, nec equus eſt, nec aſinus: Ita quidam dum & aulici eſſe volunt, & Eccleſiaſtici, neutrum ſunt. *Eraſm.*

Indicæ teſtudines, meridiano tempore blandiente, gaudent toto dorſo per tranquilla fluitare, donec oblitis ſui ſolis vapore ſiccetur cortex, vt mergi nequeant, iamq; inuitæ natent opportunæ venantium prædæ: Ita quidam ſpe magnarum rerum allecti, in principum aulas ſeſe conijciunt; & adeò deliniuntur aulæ delitijs, donec imprudentes eo redigantur, vt non poſſint, etiamſi velint, in ſuum otium ſeſe recipere. *Plin.l.*9.*c.*10.

Vt Heliotropium & lupinum circumaguntur cum ſole, & quocunque ſe mouerit ille, eodem deflectunt & hæc cacumen: Ita proceres aulici, quocunque regis ingenium vergit, eo propendent omnes. *Plin.l.*18.*c.*24.*&* 27. *eod. l.*1.

Roterodami. Crocodilus anceps animal, nunc in terris agit, nunc in aquis; in terra ponit oua, in aqua prædatur & inſidiatur. Ita quidam ſimul & aulici ſunt, & eccleſiaſtici, vtrobique peſtilentes. *In ſimil.*

Antonij Monachi, quemadmodum qui valde febricitant, appetitum & robur amittunt: Sic qui principum aulas inhabitant, mentem & bonos mores perdere ſolent, niſi frequenter animo repetant hoc dictum; Noſce teipſum. *Serm.* 59. *ſententiarum ſiue locorum communium.*

¶ Profana Exempla.

Aulicos varijs caſibus ac mutationibus eſſe obnoxios.

Macrinus ſub Commodo fuit vitæ ſordidæ: & proſtibulum appellatus, gladiator, venator, tabellioque. Sub Seuero remotus ab officijs, etiam miſerrimus: & relegatus in Aphricam, vbi lectioni operam dedit, & declamauit, vt infamiam damnationis tegeret. Sub Antonino vero Aduocatus fiſci factus, patrocinante ſibi Feſto liberto, inde præfectus prætorij, ablegato collega, Antoninum Caracallam Imperatorem ſuum dolo interimi curauit, & ſic imperium inuaſit. *Cuſpin.*

Ablabius, humili genere ortus, ad dignitatem prætorij præfecti ſub Conſtantino Magno euectus, tanquam pila quædam & ludus fortunæ, plus Imperatore poſſe viſus: At mortuo Conſtantino, Cęſar Conſtantinus imperium adeptus, ac ſortem cuiq; fratrum ſuam partitus, obtinuit quicquid ab Illyrico ad Niſibin vſque extenditur: mox Ablabium imperio exuit, aliosque adminiſtratores ſurrogauit. *Eutropius.*

Theodoſius Magnus Ruffinum multis honoribus extulit, imprimis verò cum Arcadio Auguſto filio in inſequentem annum conſulem declarauit, licet Promoti magiſtri militiæ clariſs. nece vulgo infamem: quem iuſſu Theodoſij in Thraciam cotendentem, per barbaros quoſdam in inſidijs conſtitutos dicebatur interfeciſſe. *Sidon. l* 9.

Petrus Vinea Campanus obſcuro natus loco, ſed doctrina atque eloquentia, quantum ætas illa tulit, inſignis, Federici II. Imper. arcanorum omnium particeps ac moderator. Cæterum, per inuidiam, quæ in aula & oritur, & nutrimenta habet, atque virtutis perpetua eſt inſectatrix, in ſuſpicionem adductus, tanquam cum Pontifice Alexanoro III. ſentiret (quo cum Federicus bellum gerebat (luminibus eſt priuatus. Cuius rei impatiens, atque ob id in furorem conuerſus, ad ſanctum Miniatum, quod Etruriæ oppidum eſt, ſibi ipſi mortem conſciuit. *Fulgentius libro ſexto, capite vndecimo.*

¶ Emblema.

In aulicos.

Emblema LXXXVI. And. Alciati.

Vana Palatinos, quos educat aula clientes,
Dicitur auratis nectere compedibus.

¶ Scriptores.

De re aulica *libr.* 2. *Auguſt. Niphi. Dialog. Hutteni.* De patientia aulica *Cæl. Calcagninus.* Aulicorum officia *Bruſonius lib.*5. De curialium ſtatu, *Æneas Syluius epiſtola* 42. De miſerijs curialium, *Eiuſdem epiſt.*166. Extat etiam libellus, in quo plures auctores cum hac Æneæ Syluij epiſtola coniuncti habentur, qui de hac materia ſcripſerunt. *Iac. Pont. Dialog. volum.*1. *progymnaſmate* 86. *pag.*369. Qui aulici varijs ſint caſibus agitati, *Vide Theatrum vitæ humanæ lib.*1. *volum.*22. *pag.*3911.

Aurum.

¶ Definitio et Etymolog

AVRVM verò ab aura dicitur, hoc eſt, à ſplendore [...] pro ſplendore aliquando ſumitur.

Aurum, Hebr. *Zahab,* à colore flauo ſeu [...] Verbum *Tſazab* ſignific. flauus ſeu fuluus fuit. Vide [...] trilingue Lugdun. pag. 103. 104. 105. &c. Vbi multa [...] de auro explicantur.

Horatius.

Tua ne retardet
Aura maritos.

Aurum verò eſt præmium eſſentiale, reſpondens [...] *cund. B. Thom. quarto ſent. diſt.* 40. *q.*5. *art.*1.

Hippocrates aurum ab authore vel inuentore di[...] qui ἄυριος vocatus ſit. *Plin.* 7. *naturalis hiſtoria,* ſcrib[...] ctum ab ὀρεῖν, id eſt, accumulare, vel cuſtodire, quia [...] cuſtodiatur. Græcè χρυσὸς.

Pecuniam à Cadmo Phœnice apud Pangæum mo[...] tam eſſe. *Polydor. Virgil. l.*2. *c.*19. *aſſerit.*

¶ Loci Biblici.

Aurum vbi naſcatur, *Geneſ.*2. *v.*11. abuudat Ieroſol[...] Salomonis. 2. *Paralip.*1. *v.*15. ex Ophir Salomoni affer[...] quantitas eius, 9. *v* 13.

¶ Poeticæ Sententiæ.

Balbus Poeta.

Aurum cuncta mouet, ſuperi flectuntur ab au[...]
Gaudet & aurato Iupiter ipſe thoro.
Templa micant auro, radiatq; altaribus aurum.
Auro certa fides, perpetuumq; decus.
Aurum pace iuuat, nec bello ſpernitur aurum,
Aurum pugnaces mittit in arma viros.
Auro Romulei redimunt Capitolia patres:
Parent victa auro ſidera, terra, fretum.
Numina quid colimus? procul ò cum Pallade [...]
Mars procul, & nitida caſta Diana coma.
Sola habites omni diuina pecunia templo,
Et cadat ante tuos victima larga focos.
Aurum quiſquis habet, ſuperos mercatur & [...]
Captiuosq; tenet ſub ditione Deos.

Idem.

Aurum bella gerit, mucronibus imperat aurum,
Aurum ventoſis vela dat æquoribus.
Euertitq; vrbes, & mœnia diruit aurum,
Delet & extructis oppida celſa rogis.
Tolle aurum nulla vitiantur in orbe puellæ:
Tolle aurum nullus peccat in orbe puer.
Aurum igitur ſi quis nobis Simo maxime donet,
Carminibus noſtris aurea vena foret.

Eccleſ. cap. 10.

Perdidit innumeras vis atque iniuria gentes,
Atque auri nimij non moderata ſitis.
Deteſtabilius nil terra creauit auaro,
Et nimio lucri peius amore nihil.
Munera diuendit pretio dulciſſima vitæ,
Exiguo in quæſtu iura bonumq; putat.

Horat. lib. 3. Carm.

Ode 3.

Aurum irrepertum & ſic melius ſitum
Quum terra celat ſpernere fortior,
Quam cogere humanos in vſus,
Omne ſacrum rapiente dextra.

Ode 16. eiuſd. lib.

Aurum per medios ire ſatellites,
Et perrumpere amat ſaxa, potentius
Ictu fulmineo.

Ode 24.

——— ——— *Aurum & inutile.*
Summi materiem mali,
Mittamus.

Virg. lib. 3. Aen.

Fas omne abrumpit: Polydorum obtruncat, & au[...]
Vi potitur. Quid non mortalia pectora cogis
Auri ſacra fames?

Ouidius Metamorph. lib. 1. fab. 4.

Effodiuntur opes irritamenta malorum
Iamq; nocens ferrum, ferroq; nocentius aurum